

Flotin er framvegis ov stórur

Tað er við lóg ásett, at livandi tilfeingið á landleiðunum og tey rættindi, heimastýrið við samráðingum hevur rökkið og eftir altjóða rætti eiguruttan fyri landleiðirnar, eru ogn Føroya fólks. Lógin um vinnuligan fiskiskap áleggur okkum at varðveita, troyta og gagnnýta tilfeingið burðardyggt bæði lívfrøðiliga og búskaparliga. Endamálið er at tryggja samfelagsbúskaparligt íkast frá fiskivinnuni og stóðugar arbeidsmøguleikar fyri vinnuligum virksemi um alt landið. Viðvíkjandi stovnum, sum ferðast um fiskimark og í altjóða sjógv, verður dentur lagdur á millumlandasamtárv í samfjórð við altjóða havrætt og samstarv um skipan fyri veiði eftir ymsum fiskasløgum á ávisum havleiðum.

Spurningurin um, hvussu vit fáa skipað fiskiflota, virking og sølu soleiðis, at fiskivinnan virkar undir marknaðarbúskaparligum treytum og kann svara hvørtjum sítt, geva fiskivinnuni rímliga úrtøku og tryggja arbeidsplass, skal siggjast saman við mogleika færinga bæði á heima-, mið- og fjarleiðum.

Stovnsrøkt og veiðiorka eru týðandi tættir at stýra fiskivinnuni. Veiðitrygð kann stýrast við fiskidøgum, sum saman við økisfríðingum kann vera grundarlag undir, at veiðitrygð rakar rætt á teir triggjar høvudsbotnfiskastovnar, og at lógarásetta býtið millum útróðrarflotan, trolskip og línuskip verður hildið.

Landstýrið hevur sett eina skipanarnevnd at mæla til broytingar í fiskiveiðiskipanini í heimasjógv, sum vinnan kann liva við í samfjórð við politiska setningin at tryggja góða gagnnýtslu, skýnsama stovnsrøkt og rætta veiðiorku.

Skipanarnevndin skal kann mogleikarnar við tøkniligum skipanum, so tað slepst undan vansom við nøgdarkvotum, sum ferða fyri, at búskaparligu málini verða rokkin. Ein tøknilig skipan rakar ikki so beint á røttu úrtøkuna úr hvørtjum stovni ser sum ein kvotuskipan, um hon hevði virkað eftir ætlan. Landstýrið vísir á, at nýggja skipan roynist betur í verki enn kvotuskipanin, sum lögtingið setti í verk á vári 1994. Hetta er longu sann-
að.

Skipanin við fiskidøgum og tøkniligum stýringum er søgulig og ikki roynd aðra-
stáðni, og tí er ov tíðliga at siga nakað um, hvussu skipanin roynist í verki. Neyðugt er at kann gjølla hvussu skipanin roynist sammett við endamálið, og at fóst mannagongd fyr eftirlitið verður ásett.

Hóast avmarkað til 5 á hefur fiskivinnan í dag tveir skipanir, eina við fiskidøgum, og eina við umsetti-

ligum kvotum á fjarleiðum. Umráðandi er, at heima-fiskiflotin lagar seg til krøv og mogleikar, sum umsetiligr fiskidagar bera í sær.

Flotin má rakstrarliga fáa best mogleiga samanseting og rakstrarúrslit. Umhugsast má, hvussu landstýrið kann verða við til at fram-skunda eina tillaging av fiskiflotanum. Ein moglei-
kei kundi verið at sett einar 5 mió. kr. av yvir tvey ár til hesa tillaging.

Fiskivinnusamráðingar

Úrslitið av samráðingunum um sínamilum fiskiskap fyrri 1996 gjørdist nógv betri enn væntað. Saman við Íslandi, Noregi og Russlandi gjørdur Føroyar ein vørr í Oslo í mai mánaði, tá hesi fyra strandalondini eftir eitt ógvuliga drúgt samráðingumfar, sum hevur mundu eiga høvuds-
ábyrgdina av, kundu skriva søgu við eini avtalu um norðhavssildina, sum hevur verið burtur úr føroyskum sjógv í 28 ár.

Føroyar finga eina nógv betri avtalu við Noreg við stórru mogleikum fyrri uppsjóvfarfiskasløgum. Góð avtala varð gjørd við Ísland, Noreg og Russland um norðhavssildina, lodnu-fiskiskap og svartkjaft v.m. Hetta fer at bæta munandi um úrslitið á mið- og fjarleiðum. Toskaveiðan við Svalbard er økt, og avtala er gjørd um rækjuveiðu við Flemish Cap, sum hevur stóran týðning fyrri rækjuflotan. Í Írmingarhavinum sýnast vera góðar vánir fyrri samstarvið millum Føroya og Grønlands. Eftir er nú at fáa avtalu við Baltisku londini.

Vantandi lønsemi

Útliti fyri fiskiskapinum á landleiðunum eru sambært fiskifrøðingum væl betri fyrri tøk og hysu enn higartil mettt, um enn lakari fyrri upsa, kongafisk og svartkalva.

Hóast stórri veiði enn væntað betur um búskaparligu vánirnar hjá fiskiflotanum, so vantar enn lønsemi í okkara høvudsinnu, sum kemst av ov stórum fiskiflota. Heimaflotin við minkandi íløgustuðuli og lønarstuðuli til fiskimenn má laga seg til broyttar um-
støður.

Almennu stuðulin til fiskivinnuna má leggjast um, so at allir tættir, sum stuðla ovurorku, verða tiknir burtur, og bert teir, sum eru verulig inntøktutrygd, og sum stuðla menning og nýskapan, verða varðveittir. Tí má lógarverkið við rakstrar- og lønarstuðuli til fiskivinnuna, herundir lóginar um inntøktutrygd, verða endurskoðaðar. Tað kann føra við sær, at nøkur fiski-
fær bera seg ikki við ongum stuðuli.

Fiskavirkini eru vørðin meira produktiv, so her eru mogleikar fyrri vøkstri, ið kann byrgja á ein føroyskan og útlendskan flota. Men fiskavirkini bera seg ikki, m.a. tí hoga kostnaðarstigið fórir við sær, at rakstrar-
avlopið gerst ov lítið og kappingarførið vánaligt.

Samgongan hevur tað stavnhalð, at fiskivinnan á landi fær rakstraravlop og virkar optimalt í friari kapping við atliti til vitan og verkligar royndir hjá fólki okkara um alt landið. Staðbundin og privatur ognar-
rættir hevði helst tryggjað, at fiskavirki kundu varðveita kóna arbeidsmegi og stóðufastar leiðslur. Tann núverandi kolektivi bygn-
aðurin tykist hava ílt við at binda røttu leiðslufólki at ser og at fáa rætta andan í leiðsluvirksemi.

Nýggjar vinnur

Nógv arbeiðir er gjørt at kann nýggjar mogleikar og serliga at stuðla nýggjar vinnur. Tað tykist vera ringt hjá teimum, sum vilja fara undir nýtt virksemi, at finna teir mogleikar, sum eru at

greina verkætlanir, sum kunnu útvega neyðuga egin- og bankafigging saman við almennum stuði.

Landstýrið fer at leggja dent á at stuðla royndum at virka stórri part av fiski okkara. Størsta íkastid kann gerast norðhavssildin, og tað sæst longu, at sildin

mennist skjótt, nú hon er komin aftur í føroyskan sjógv.

Tað hevur stóran týðning, at vinnuvirki standa seg í góðsku og krøvum á sølu-marknðinum. Vinnan hevur ábyrgdina av, at hon lýkur krøvini, ið innaneftirlitið setur. Almennu myndug-

Nýggj lóggáva um yrkisútbúgvingar á veg í lögtingið

Lógamáli

Í samgonguskjalinum er avtalað, at tænastumannalógin skal endurskoðast. Landstýrið hevur fyrrreikað ávisar broytingar í lóginu um eftirløn tænastumanna. Endamálið er at gera lógina lættari at umsita og at fáa betri javnvæði millum løn og eftirløn.

Sum ein fylgja av, at um-sitingin av skúlaverkinum varð vurtikin í 1979, og at blokkstuðulin kom í 1988, hevur tað vist seg at vera trupult, at reglurnar um tænastumenn í fólkskúlanum eru sambært danska lóg. Arbeitt hevur verið við at flyta tænastumenninar í fólkskúlanum undir føroyska lóggávu og roknað verður við, at komið verður á mál innan árslok.

Arbeidsmarknaðarmál

Tó at arbeidsloysið er minkað, er langt á mál at basa arbeidsloysinum. Í mai mánaði vóru 2158 fólk skrásett sum tøk í Arbeidsloysissskipanini. Talið fevnir tó ikki um tey, ið eru farin úr ALS-skipanini.

Minkandi arbeidsloysið og fráflytingin hava gjørt sitt til, at Arbeidsloysissskipanin ber seg figgarliga. Fólkaflýtingin er minkað nógv. Nettofráflytingin var 595 fólk í fjór í mun til 1923 fólk í fyrriaári. Tað er gleðiligt at staðfesta, at fólkatálið veksur aftur fyrri fyrstu ferð í 7 ár, fólk flyta heim aftur, og vit hava aftur burðaravlop.

Aftur í ár eru 8 mió. kr. avsettar til arbeidsskapandi tiltøk fyrri ung, sum kommu-
unurnar skipa fyrri.

Løgtingslógin um arbeidsloysisstrygging og arbeidsávising verður endurskoðað. Uppskot til lögting-slóg um arbeidsumhvørvi verður lagt fram í hesi tingsetu.

Almanna- og heilsu- mál

Tað hevur eynast at halda støðið á almanna- og heilsu-
okinum sum heild, soleiðis at ongar skerjingar eru gjørdar. Tó eru rationaliser-
ingar innan jättanarkarmin neyðugar.

Í sjúkrahúsvirkinum er jättanin til Landssjúkrahús-

leikarnir skulu stuðla tilevningini av innan-
eftirlitsskipanum, góðkenna
ter og hava eftirlit við, at
tær verða fylgdar. Dentur
verður lagdur á at fremja
hesa skipan, so vit í minsta
lagi eru á javnt við okkara
kappingarneytar og helst
fremri, tá tað ræður um
góðsku.

Sjóvinnumál

Nevnd verður sett at endurskoða FAS-skipanina, sum skal gera álit og tilmæli at bæta um kappingarføri færinga í farmasigling.

Við nýggjum krøvum frá IMO (Altjóða sjóvinnu-felagsskapinum hjá ST) og vaksandi eftirliti við handilsskipum verður neyðugt at seta fleiri kanningar í verk um farmaskip og færlækan hjá færingum á hesum skipum. Trygdarútbúgvingin hjá sjómennum, sjómanslógin frá 1988, sjóvinnulógin og manningar-lógin verða endurskoðaðar.

Skipanin við læknakanningum av sjómennum er sett í verk, og reglur eru gjørdar um heilsutænastu hjá sjómennum. Bøtt verður um arbeidsumhvørvið á handils- og fiskiskipum.

ið hækkað 5 mió. kr., soleiðis at Landssjúkrahúsið kann røkja uppgávuna sum høvudsjúkrahús. Til uppi-býgging og umbygging eru jättaðar landssjúkrahús-in-
um 2 mió. kr. til projekter-ing og útbjóðing, so ein av-markað útbýgging kann loysa hølistervin fyrirlis.

Harumframt eru avsettar 10,5 mió. kr. til uppi-býgging av Suðuroyar Sjúkrahúsi. Byggingin byrjaði í 1988 og verður liðug í 1997.

Nýggj sjúkrahúslóg varð samtykt í seinastu tingsetu. Lógargrundarlag er nú fyrri einum samskipaðum sjúkrahúsvirki.

Álit um broytingar í sjúkrakassa- og sjúkra-tryggingarskipanini varð gjørt fyrr í ár, og landstýrið ger uppskot til nýggja sjúkrakassa- og sjúkra-tryggingarlóg, sum ætlanin er at leggja fyrri lögtingið í hesi tingsetu.

Hildið verður fram við at endurskoða almanna- og heilsulóggávuna og gera rammulógir sambært avtalu við dansku stjórnina. Lóg